

NO FICCIÓ | Diari de guerra. Nova York, tardor 2001

El '9/11' a Nova York, una dècada després

Fèlix Fanés

Editorial: L'Avenç

Pàgines: 184 | Preu: 17 €.

* **SAM ABRAMS**

Ara per ara, *L'Avenç* és segurament l'editorial que està fent un esforç més sostingut per estimular la creació de literatura memorialística en català. Després d'excel·lents textos autobiogràfics de Joan-Daniel Bezsonoff i Jordi Puntí, acaba d'aparèixer *Diari de guerra. Nova York, tardor 2001* del catedràtic i escriptor Fèlix Fanés.

I utilitzo el descriptor «escriptor», no per mal dissimular un buit de contingut, sinó per tot el contrari. En el món literari, massa sovint tendim a condemnar a un cert grau d'ostracisme els autors creatius que són, a més, professionals del món acadèmic. Fèlix Fanés és un distingidíssim membre de l'acadèmia, però al mateix temps és un escriptor de primera línia. Es nota la clara i decidida voluntat literària en tot allò que escriu, sigui assaig, crítica d'art, novel·la, conte o, ara mateix, dietari.

Diari de guerra. Nova York, tardor 2001 és un dietari que l'autor ha guardat durant una dècada per dues raons: per treballar a fons el text fins a deixar-lo perfecte i per evitar la desagradable sensació d'oportunisme. En una de les seves múltiples boutades, W. H. Auden va dir en una ocasió que calia llegir la premsa amb deu anys de retard per poder separar amb facilitat el gra de la palla. Fèlix Fanés ha seguit la consigna d'Auden i ha corregut el risc artístic de publicar el seu dietari una dècada després dels fets.

La nova obra literària de Fanés és un dietari escrit entre l'1 de setembre i el 24 de desembre del fatídic 2001, entre Barcelona i Nova York. El text està dividit en quatre seccions que corresponen als quatre mesos que l'autor va residir a Nova York per qüestions professionals, fent els preparatius de la gran exposició a Barcelona, *Dalí. Cultura de masses* (2004). El dietari de Fanés té una gran elegància i precisió d'estil i està molt ben estructurat i pautat. De fet, l'autor ha reconduït cap al gènere dietari el seu talent de cronista, assaigista, memorialista i narrador. A més, ha tingut la intel·ligència d'esquivar tots i cadascun dels paranys que engoleixen la majoria dels dietaristes actuals: el retoricisme, la banalitat i l'egocentrisme.

Diari de guerra. Nova York, tardor 2001 és un llibre dens i subtil que posa en relleu tota una sèrie de temes o fils argumentals, hàbilment entrellaçats i harmonitzats. Al llarg del text Fanés desplega una gran capacitat d'anàlisi, una mena de mirada bifurcada, que ens permet veure i viure la realitat immediata de la vida de la ciutat i, alhora, ens permet descobrir el sentit profund d'aquesta mateixa realitat.

Fanés ens dona un autèntic tall de vida, amb llums i ombres. El llibre ens dona un retrat de Nova York, en un moment crucial de la seva existència; una visió de la història d'occident en una època de canvis dramàtics,

que marcaran un abans i un després; una reflexió sobre la ciutat com a matèria literària en mans d'escriptors com William Carlos Williams, Vladimir Maiakovski, Delmore Schwartz o Manuel Ibáñez Escofet; una crònica íntima del complex món que existeix darrere del muntatge de les grans mostres d'art; un exercici d'alteritat que recull els esforços d'un viatger europeu, a vegades massa eurocentrista, per endinsar-se en la realitat aliena d'un país i una cultura diferent; un document fi sobre la vida interior d'un intel·lectual, que, per modèstia, sovint frena el flux conceptual del text; una reivindicació del valor de l'experiència immediata i el valor de l'art literari que la dota d'ordre i significat...